

DZIENNIK

LWÓW

SOCYALISTYCZNEJ

NAKŁ.: LUB. SPÓŁN.

P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZELNY: **ARTUR W. HAUSNER.**

CENA PRZEMOCNIA:
 We Lwowie miesięcznie 185 Mk., z dostawą do domu 195 Mk., na prowincyi 200 Mk., za granicą 230 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Ogłoszenia miejscowe i zamiejscowe: Za 1 wiersz nonpareil, 1-żąd. ogłom. zwykt. (za tekstem) Mk. 20. Za wiersz w nadesłanym i wokrologii Mk. 60. Za 1 wiersz po kronice i komunikatów Mk. 90. Za wiersz przed kroniką i repertuar Mk. 120. Za wiersz na 1-szej stronie Mk. 180. Droższe ogłoszenia za słowo Mk. 8. Za kapsło, sprzedaż Mk. 9. Paski na kolumnach tekstowych po cenie „Nadesłanego”.

Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagran. o 100 pr. drożej.

Adres Red. i Adm. Lwów, Syczowska 21. - Tel. Nr. 24.

Cena pojedyn. egzem. na całym obszarze Polski **10 Mk.**

Nowy rząd i jego program.

Ponikowski -- prezydentem ministrów.

WARSZAWA. 17 9. (tel. wł.) Naczelnik Państwa listem, datowanym z Modlina 16 bm. poruczył Antoniemu Ponikowskiemu misję utworzenia gabinetu.

Program nowego rządu.

WARSZAWA. (Tel. wł.) 17. września. Ponikowski przybył o godz. 1. po poł. do Sejmu, gdzie oświadczył, że otrzymał od Naczelnika Państwa misję utworzenia gabinetu, poczem rozpoczął konferencję z przedstawicielami stronnictw. Przedewszystkiem rozwinął swój program, który obejmuje sanację finansów przez podniesienie podatków, oszczędności w administracji i podniesienie produkcji. Nowy rząd

nie zamierza oprzeć się na stałej większości, ale liczy na to, że znajdzie znaczną większość, chociaż nie zawsze z tych samych stron. Premier pragnie gabinet złożyć z osób bezpartyjnych przy uwzględnieniu wszystkich dzielnic. Na członków rządu pragnie nie posłów, co jednak nie wyklucza wyjątków. Zapowiada

bezwzględna walkę z drożyzną.

Będzie dążył do jak najszybszego rozwiązania Sejmu, uważa, że rozpisanie wyborów powinno nastąpić przed 1. stycznia 1922.

Dzienniki warszawskie przedstawiając w ogólnym zarysie program Ponikowskiego położyły nacisk na wolę jego prowadzenia polityki

pokojuowej, ścisłego sojuszu z Francją, dobrych stosunków z aliantami i unikania wszystkiego, co mogłoby wywołać niekorzystne wrażenie za granicą.

P. P. S. A NOWY RZĄD.

Posel tow. Barliński podczas konferencji z Ponikowskim powtórzył swe oświadczenie, złożone na konwencie seniorów, zaznaczając, że PPS. uzależnia swój stosunek do rządu od jego programu, składu personalnego i stosunku do programu PPS. Dalej podniósł z naciskiem konieczność zaaprowizowania mas robotniczych.

Inne stronnictwa zastrzegły sobie ostatnie zdanie po wygłoszeniu przez rząd programu w Sejmie. Jutro ciąg dalszy konferencji, mianowicie z Piastowcami i Kl. Pr. konst.

O godz. 9. wieczorem Ponikowski przyjął przedstawicieli prasy, którym oświadczył, że w poniedziałek spodziewa się utworzyć gabinet. Co do osób jest tylko pewny Skirmunt jako minister spraw zagr.

Sejm w przyszłym tygodniu nie będzie zwołany.

G. Śląsk -- Wilno i Galicya wschodnia.

WARSZAWA, 17 9. (E. E. Radio. Według doniesienia „Gazety warsz.” w kołach dyplomatycznych francuskich panuje opinia, że Anglia czyni wysiłki, aby równocześnie rozstrzygnięte były przez Radę Najw. lub Radę Ligi sprawy: Górnośląska, Wileńska i Galicyi wschodn.

Redukcyja personalu oficerskiego.

8.000 oficerów do rezerwy.

WARSZAWA, 17 9. (tel. wł.) Organizacyja armii oraz urzędników wojskowych jest już dostosowana do stanu pokojowego. Zgodnie z tem obowiązuje od 22/8 w ministerstwie spraw wojskowych etat pokojowy. Do rezerwy zostanie przeniesionych 8.000 oficerów; 20 września ukaze się ich lista. Oficerowie ci nie będą mieli prawa do emerytury, otrzymają tylko pensje za październik i listopad, a o ile służy

ponad 2 lata, także za grudzień i styczeń. Emerytura będzie przyznana za wysługę lat zarówno dla oficerów wojsk polskich jak dla oficerów byłych armii zaborezych. Przewidziane jest utworzenie instytutu pośrednictwa pracy dla oficerów przeniesionych do rezerwy.

Lista oficerów w stanie pokojowym nie może przekroczyć 17.000.

Likwidacya.

(sk.) Przesilenie rządowe jest w stadyum likwidowania się.

Rektor warszawskiej politechniki, któremu Naczelnik Państwa polecił skonstruowanie nowego gabinetu ministrów był zapewne powierzona sobie funkcją nie mniej zaskoczony, jak te stronnictwa, które w przewidywaniu przewleknięcia się kryzysu, przygotowywały arsenał pomysłów i intryg pozakuluarowych, obliczony na długie tygodnie, jeśli nawet nie na miesiące.

To też rozczarowanie endecyi, która spekulowała na wywołanie z tego zamętu najważniejszych tek dla liderów stronnictwa jak Głabiński i Korfanty, jest tak poważne, że wynikiem z tego powodu dezorientacya jaki zająć stosunek wobec nowego, nie pod ich już egidą powstającego rządu. Ta dezorientacya — jak się zdaje — będzie powszechna i ta chwilowa zgoda na rząd Ponikowskiego, ludzi nikogo nie powinna.

Gdyby nawet podział tek nastąpił w ten sposób, iżby najwięcej aspiracyi mający endecy i ludowcy dostali najważniejsze resorty, nie utłodzi to zasadniczo ani jednych, ani drugich. Pierwsi bowiem, zbyt wiele żywili nadziei na całkowite zwycięstwo, u drugich nagromadziło się w ciągu tych ostatnich dni zbyt wiele rozgoryczenia z powodu przegranej kampanii i konieczności ustąpienia z miejsca, które — jak się im zdawało — stanie się domeną polityków z chłopskiego obozu. Ponadto zbyt twardo i brutalnie ze wszech stron atakowano tych, którzy przez tak długi czas zasiedzieli się u źródła rządowego, zbyt jaskrawo stwierdzano, że rządzą Polską w sposób nieco anachroniczny, tak właśnie, jak i dzisiaj jeszcze gospodaruje chłopek na swojej zagrodzie.

Chwilowa konsternacya zważnionych partyi skończy się jednak bardzo szybko. Podział łupów w postaci tek zaspokoi ambicje poszczególnych liderów a przypieczętowanie zgody dokonana się we wspólnej pracy leczenia chorego organizmu. Różnej za pomocą tak endeckich jak i ludowcowych metod wolnego handlu, podatków konsumcyjnych i tyla innych sprytnie obmyślanych sposobów na potęgowanie drożyzny i upadek naszej waluty.

Jakkolwiek by się bowiem dzisiaj boczył giełdciarz, kapitalista, przemysłowiec i spekulant na chłopsko, bogacące się do niewiarygodnych rozmiarów, to różnice te zniknąć poczynają wobec interesu klasowego, który skuwa je coraz to ciasniejszą obręczą i stawia je w jednolitym froncie przeciwko warstwie, żyjącej wyłącznie ze sprzedaży swojej fizycznej, bądź też umysłowej siły roboczej.

Nie wiadomo, kto w gabinecie Ponikowskiego obejmie także ministra skarbu, nie podlegają jednak wątpliwości sposoby, które będą uznane za lek uniwersalny na wszystkie nasze niedomaganie.

P. Głabiński i p. Ponikowski wypowiadając się szeroko o swoim programie gospodar

ROKOWANIA POLSKO - CZESKIE.

WARSZAWA, 17. 9. (EE. Radio). Dnia 20 bm. przybywają do Warszawy delegacyi czechosłowaccy, upoważnieni do prowadzenia wspólnie z delegatami rządu polskiego rokowań w sprawie przyszłej czesko - polskiej umowy handlowej.

NUMER 2239.638.

WARSZAWA, 17. 9. (Pat.). Przy dzisiejszym ciągnięciu 4-proc. premiovej pożyczki państwowej wylosowano Nr. 2239.638.

czym, są jeno odbiciem poglądów prasy burżuazyjnej, która bez różnicy odcienia, od skrajnie prawicowej, do (tzw. lewicowej) nawołuje dzień w dzień do najwydatniejszego powiększenia podatków konsumcyjnych.

Powołując się jako na argument na czasy Fryderyka W. i Napoleona III., które uciskiem podatkowym stosowanym do najbezbrotniejszych, doprowadzały do równowagi budżetu, przemilczają starannie o tem, że kryzys gospodarczy przeżywany dzisiaj przez Europę nie ma analogii w historii i zapominają dodać, że państwa zachodnie w dziedzinie opodatkowywania poczyniły ostatnio znaczne postępy, chwytając się środków bardziej skutecznych i radykalnych, a to przymusowych danin podatkowych, umiejętnie rozłożonego podatku postępowo - dochodowego i t. p.

Także i polityka zagraniczna w nowym rządzie pójdzie utartym szlakiem, na którym niedość było o lepsze z instynktownymi odruchami wywołującymi na naszym horyzucie politycznym nowe chmury i zawikłania. Żeby tak było a nie inaczej, starać się będzie dotychczasowy minister spr. zagr. p. Skirmunt, który nie ma zupełnie zamiaru ani ochoty pozostawić komu innemu do dyspozycji tytuł grabarza Śląska i Wilna.

Wątpić tem bardziej należy, aby w składzie nowego rządu odżyło tak gruntownie zagrzebane przez pp. Sliwińskich, Stońskiego i Grodzieckich zrozumienie podstawowej dla państwa doniosłości aprowidowania miast i ośrodków przemysłowych. Lekkomysłność i na tem polu czynić będzie najprawdopodobniej zastraszające postępy.

Likwidacja przejęcia rządowego, dokonana w sposób tak prymitywny i niezadowolający, nasuwa obawę, że rząd nowy nie tylko że nie potrafi podjąć wyrastającym ponad głowy burżuazyjnych i majomieszczanich stronnictw zagadnieniom, ale stanie się przyczyną likwidowania spraw dla bytu Polski najważniejszych. Grozi niebezpieczeństwo, że likwidowanie to nastąpi nie w tem rozumieniu, że sprawy te znajdują rozwiązanie, ale w tem że Wilno, Śląsk, Gdańsk, samodzielnosc wewnętrzna i t. p. wytracone zostaną całkowicie z orbity i wpływów polskich i zostaną bądź to zupełnie stracone, bądź też ukształtowane w ten sposób, że staną się raną trudną do uleczenia i powodującą stałe i systematyczne wyczerpywanie państwa z sił i zasobów żywotnych.

Groźnem dla Polski jest to, że odbudowa zrębów jej państwowości przypadła na chwile rozprężenia, spowodowanego nie tylko ogólnie - europejskim kapitałom imperyalistycznym, ale i specyficzną niedojrzałością naszej burżuazji, sobkostwem i egoizmem wzbogaconego chłopstwa.

DZIENNIKARZE SKANDYNAWSCY W WARSZAWIE.

WARSZAWA, 17. 9. (EE. Radio). Dziennikarze skandynawscy odbywający podróż po Polsce 16 bm. przyjechali do Warszawy, powitani na dworcu przez członków syndykatu dziennikarzy warsz., przedstawicieli min. spraw zagr., oraz przemysłu i handlu. W skład wycieczki wchodzi: 2 dziennikarze duńscy, 4 norwescy i 2 szwedzcy.

NIEDORZECZNA POGŁOSKA.

LONDYN, 17. 9. (EE.). „Daily Herald“ w korespondencji z Paryża twierdzi, że podobno rząd francuski miał się zwrócić 20 bm. do rządów polskiego i rumuńskiego, aby na odpowiedź Czicherina wysłały ultimatum do rządu sowieckiego. „Daily News“ podaje tę wiadomość z komentarzem sceptycznym, przyczem wyraża pewność, że pogłoska ta będzie zdementowana przez rząd francuski.

Powstanie w Indjach.

LONDYN, 17. 9. (Pat.). Telegramy nadchodzące do urzędu dla Indji donoszą, że sytuacja w Malabarze punkcie środkowym powstania staje się poważną. Wielu urzędników policyjnych zabito. Działalność powstańców wzmagają się 5-band powstańców w sile trzech tys. ludzi niepokoi okolice.

Kierownik trupy:
M. MAZO,

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów
Dramatycznych m. Wilna.

Ostatnie 2 przedstawienia. Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza 5. Ostatnie 2 przedstawienia.

Dziś w niedzielę i jutro w poniedziałek 18 i 19 września o godz. 8 wieczorem

Premiera: TEN który jest policzkowany

szluka w 4-ech aktach z życia cyrkowego LEONIDA ANDREJEWA, tłumaczona przez A. Morewskiego.

OSOBY:

Konsuela — tancerka (na afiszu królowa w tango na koniu)	Miriam Orleska	Pan	Abram Słobodski
Hrabia Mauczyni — ojciec Konsuli	Józef Bułow	Baron Renjar	Leib Kadison
Ten — kłown w cyrku Brike (na afiszu — Ten który jest policzkowany)	Aleksy Szein	Dżekson-kłown („słońce Dżeksona“)	Mateusz Kowalski
Brike — papa Brike — dyrektor cyrku.	Jakób Wajslic	Tili	Noe Nachlusz
Zinyde — poskromicielka lwów, żona Brike	Anna Braz	Poli	Luba Kadison
Alfred Bezano — dżokej	Szałom Tanin	Pol	Pol
Artyści, Artystki, chóralny balet, akrobaci cyrkowi.		Tomas	Henryk Tarło
		Kapelmistrz	Samuel Szeffel
		Cyrkowy najezdźca	Izak Kowner

Wystawa: L. KADISON.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni „Beth Izrael“ Jagiellońska 15 od 11 do 1 przedp. i od 4 do 7 popoł. Od 7 popoł. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru.

Węgry mobilizują się.

PRAGA, 17. 9. (Pat.). Korespondent „Prager Presse“ dowiaduje się z kół dyplomacji koalicyjnej, że Węgry od kilku dni przeprowadzają po cichu mobilizację oficerów i żołnierzy rezerwowych roczników 1895—1900, którzy otrzymują nakaz powołujący ich pod broń, zaopatrzone podpisem majora Estenburga. Powołanie opiewa do Szekronia do pułku żandarmeryi. Równocześnie powołuje się zdemobilizowanych artylerzystów do Kecskemet. Policja węgierska doręcza nakazy powołujące na terenach graniczących

z Czechosłowacją. Powołania te mają charakter wybitnie urzędowy. Paryska konferencja ambasadorów i mocarstwa koalicyjne zostały o tych faktach zawiadomione.

PRAGA, 17. 9. (Pat.). „Prager Tageblatt“ donosi, że od kilku dni toczą się w Preszburgu ważne obrady komitetu wojskowego pod przewodnictwem naczelnego komendanta wojsk czechosłowackich na Słowaczczyźnie gen. Spire przy udziale generałów koalicyjnych misji wojskowej. Treść tych obrad trzymana jest w najściślejszej tajemnicy.

Zmiana ustawy o ochronie lokatorów.

W ministerstwie robót publicznych toczą się narady nad zmianą przepisów o ochronie lokatorów.

W naradach biorą udział przedstawiciele ministerstw: zdrowia publicznego, skarbu, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i robót publicznych, oraz prezydent Warszawy inż. Drzewiecki.

Nad projektem p. Sulińskiego, złożonym w swoim czasie sejmowi, jako uchylającym całkowicie ochronę lokatorów, wcale nie dyskutowano.

Złożyło poza tem swój projekt ministerstwo sprawiedliwości; projektuje ono utrzymać ustawę o ochronie lokatorów chce natomiast stworzyć osobną ustawę, traktującą o remoncie domów.

Prezydent miasta Warszawy Drzewiecki proponuje zmienić artykuł 3 ustawy o ochronie lokatorów w ten sposób, by wysokość czynszu określały komisje samorządowe, złożone z przedstawicieli właścicieli domów i lokatorów.

Ministerjum sprawiedliwości projekt swój rozśle do opinii innym ministerstwom.

Międzynarodowa pomoc dla Rosji

HORSEA. (Pat.) 17. września. Międzynarodowy komitet pomocy głodnym w Rosji odbył wczoraj w Paryżu posiedzenie, na którym zredagowano tekst zaproszenia do 24 rządów, aby przyłączyły się do komitetu i współdziałały z nim w naradach nad sposobem niesienia pomocy głodnym w Rosji. Najbliższa konferencja odbędzie się w Brukseli 6. 10. r. Postanowiono zgodnie nie rozwiązywać komitetu, pomimo dziwnego tonu noty sowieckiej i stanowiska sowieców. Na propozycję zaproszenia Niemiec do udziału w akcji zgodziła się również i Francja. Postanowiono zaprosić także i Watykan do współdziałania w konferencji. Panuje przekonanie, że i państwa sąsiadujące z Rosją, oraz kraje skandynawskie przyjmą zaproszenie na konferencję brukselską.

POMOC POLSKI.

GENEWA, 17. 9. (Pat. Od spec. koresp.). Na wczorajszym 14 posiedzeniu plenarnym zgromadzenia Ligi zabrał głos w sprawie niesienia pomocy głodnym w Rosji prof. Askenazy i powiódział między innymi: Polska ma zaszczyt być na wschodzie europejskim główną awangardą Ligi narodów. Jest ona też jedynym członkiem Ligi, mającym wspólną granicę z Rosją na przestrzeni 1200 km. Wskutek powyższego straszną klęską głodu, nędzy i chorób, srożących się w Rosji, interesuje Polskę w sposób realny, albowiem dla niej istnieje bezpośrednio niebezpieczeństwo i dlatego dla zwalczania tych klęsk musi ona szukać wszelkiego rodzaju środków. Ale interesują ją te klęski niemniej i ze względów moralnych, budząc

w niej bardzo głęboką, serdeczną współczucie dla nieszczęśliwego sąsiada, dla wielkiego i chotego narodu rosyjskiego. W sprawie niesienia pomocy Polska staje do szeregu nie pustem jedynie słowem, ale kompletnym czynem. Rząd polski zadeklarował gotowość oddania do dyspozycji kilku tysięcy wagonów na potrzeby transportu środków żywnościowych dla Rosji. Mowę delegata polskiego przyjęło zebranie oklaskami.

Łunaczarski ustępuje.

MOSKWA, 17. 9. (E. E.) Z kół uniwersyteckich podają wiadomość, że dymisja Łunaczarskiego ze stanowiska komisarza oświaty jest zdecydowana. Łunaczarski wystąpił ma być w ważnej misji do Włoch.

Spadek pieniędzy polskich, niemieckich węgierskich a Czechosłowacka.

PRAGA, 17. 9. (Pat.). „Social Demokrat“ donosi, że Czechosłowacka znalazła się w osobliwym położeniu wskutek spadku kursu marki niemieckiej i korony węgierskiej. Jest ona podobnie jak Szwajcarya otoczona państwami, których waluty stoją daleko niżej niż jej własna, wskutek czego będzie musiała walczyć z wielkimi trudnościami gospodarczymi. Przemysł w Czechosłowacji nie wytrzyma konkurencji przemysłu austriackiego i niemieckiego. Kraje zaś, do których jej eksport będzie skierowany, nie będą mogły płacić z powodu zniżki ich walut.

Ważny okres w życiu Lwowa.

Zbliża się okres, który może zadecydować o przyszłości Lwowa. Zepchnięty do roli miasta prowincjonalnego, zdala od stolicy, w której się rozgrywają ogniskują i rozstrzygają wszystkie niemal zdarzenia polityczne, umowy gospodarcze, transakcje wielkiego przemysłu i handlu, snadno może Lwów zostać zniesiony z fali życia, którem pulsował ongiś i do niedawna. Ażeby uniknąć tego losu, Lwów sam musi o sobie myśleć i z toni, w którą go rzuca dzień dzisiejszy wypłynąć o własnej sile.

Przed wiekami lwowskim szlakiem płynęły drogie i rzadkie towary ze Wschodu dalekiego na zachód. We Lwowie odbywały się własne kontrakty, na które ze wszystkich odległych stron Polski i sąsiednich zjeżdżała szlachta zagonowa, mieszczaństwo, Karmazyni, Kupcy ze Wschodu. Zjeżdżał kto mógł, z potrzeby i przyzwyczajenia.

W czasie wojny w państwach sąsiednich i w Polsce zamarła wszelka produkcja, a obecnie nastąpiło poszukiwanie rozmaitych wytworów pracy ludzkiej, bez której nie masz odbudowy. „Targi wschodnie” mogą postawić Lwów odrazu w rzędzie miast czynnych, krzepkich, odrodzić jego dobrą sławę, rozwinąć życie gospodarcze w najdalszym promieniu. Wszakże w takich Niemczech Lipsk czy Norymberga mają sławę światową, a miasta te zgoła dalekie są od wielkiej polityki.

Zapoczątkowana akcja, mająca stworzyć z naszego miasta wielki rynek zbytu i wymiany towarów zapowiada się dobrze.

Plac powystawowy, gdzie mieścić się będą Targi, zamienił się w istne miasto. Pawilony na ukończeniu, wkrótce wszystko przybierze szatę oświetlącą. Dotychczas zgłosiło się około 2000 wystawców z różnych stron świata. Oczywiście, najsilniej reprezentowana jest Polska, pozatem będą ekspozycje francuskie, węgierskie, czeskie, austriackie, Gdańskie. Zapowiedzieli swój przyjazd dla nawiązania stosunków delegaci kooperatyw rosyjskich, Kupcy z Rumunii, Grecji, Bułgarii, Jugosławii i z Zachodu.

Wzory i próbki z każdej dziedziny przemysłu będą rozmieszczone w 17 pawilonach i halach. Towary tekstylne zgłoszone są z Łodzi, Bielska Białego Stoku, Białej, maszyny rolnicze ze wszystkich fabryk b. Królestwa i Poznania, narzędzia rolnicze zaprodukują Czechy, które mają własny pawilon, tam też urządzią wystawę szkła. Bogaty będzie dział chemiczny, przemysł drzewny, meble, wyroby koszykarskie, produkty naftowe, artykuły techniczne, zabawki, które zaprodukuje Francja, słowem wszystko, co na jarmarkach pomieścić można.

Powodzenie „Targów wschodnich” leży zarówno w interesie powszechnym jak i przyszłości tego miasta, które kiedyś było sławą i sławnem stać się powinno.

S. TAJFUNI. (S. KURULISZWIL).

Pieśń pracy.

Płonie stos, leżą skry —
Kujem przyszłość lepszych dni,
Wali młot... tętni głos...
Niebo w złotym słońcu drży!...

Szczęśny kraj, szczęśny lud —
Serce bije w ogniu łon...
Słońce gra — siły cud —
Krew pulsuje... Wali grom!...

Kocham żar — twardą stal —
Głosy kuźnic — tłumy wrzask —
Młodą pieśń — smętną dal —
Słońca wschody — złoty brzask!...

Na gruzach...

Na starczych gruzach świata
Braterstwa głos rozbrzmiewa —
Przepadły dawne lata —
Ulice nerw przeszywa!...

Nastaje kres niewoli,
Padają mury stare —
I iskry nowej doli
Płomienią dawne mury...

Zbudziły się obłoki
I słońce niebo orze —
Nie wstanie już Car mroku, —
Łańcuchów nie nałoży!...

Zjazd socjalistów niemieckich w Bydgoszczy.

Jak donosi „Robotnik” dnia 11. bm. w Bydgoszczy na zjeździe socjaldemokracji niemieckiej przewodniczył p. Hanneman.

Zjazd powitali: p. Mau w imieniu niezależnych socjalistów m. Gdańska p. Fegen — w imieniu socjalistów większościowców m. Gdańska; p. Lukas — w imieniu niemieckiej organizacji w Bielsku-Białej.

W imieniu PPS. przemawiał p. Rzewski, kreśląc w kilku słowach historię PPS. i jej obecne żądania. Przyjęto następujący porządek dzienny: sprawozdanie organizacyjne i kasowe; sprawa prasy; zjednoczenie z niemiecką grupą socjalistyczną okręgu Bielsko-Biała; stosunek do PPS. wybory do Sejmu i samorządów, wybór zarządu i komisji rewizyjnej.

Sprawę stosunku do PPS. referował redaktor „Volkszeitung” p. Pankratz.

Uchwalono rezolucję, iż należy dążyć do utworzenia platformy współpracy z PPS. przy zachowaniu zupełnej samodzielności, oraz do

utworzenia stałego biura porozumiewawczego socjalistów polskich, niemieckich, białoruskich, rusińskich, litewskich i żydowskich.

W sprawie wyboru do Sejmu i samorządów uchwalono, iż ponieważ na mocy rozporządzenia min. b. dzielnicy pruskiej, do samorządów wybrany być może tylko ten, kto umie po polsku, niemieccy socjaldemokraci bojkotować będą wybory tam, gdzie niema PPS.; gdzie indziej zaś głosować będą na listę PPS. W sprawie wyborów do sejmu, uchwalono wystąpić samodzielnie, w razie potrzeby konieczny będzie związek list i od czasu do czasu, porozumienie z PPS.

Na zakończenie p. Hanneman, zwracając się do p. Rzewskiego, wyraził przekonanie, iż najlepszą rękojmnią walki z reakcją na Pomorzu będzie rozszerzenie miejscowych organizacji PPS.; w przeciwnym bowiem razie wzmoże się parcia nacjonalizmu.

Spiski anty bolszewickie.

RYGA, 17. 9. (Russpress). „Krasnaja Gazieta” podaje szczegóły odkrytego w Kijowie spisku Petlurówców celem którego było wywołanie na całej Ukrainie postania przeciw władzom sowieckim i wprowadzenie rządu ukr. rep. lud. Spiskowcy pracowali w 13 organizacjach bardzo rozgałęzionych. Wszechukraiński kom. powstańczy działał w porozumieniu z Petlurą i Tjutunikiem; na czele organizacji wojennej stał dowódca roty Reszetucha. Przedstawicielem Petlury w organizacji był Zaraniskij, który pracował jako sekretarz w kancelarii szkoły; jest on również aresztowany.

RYGA, 17. 9. (Russpress). „Petersburska Prawda” ogłasza listę 61 osób rozstrzelanych przez bolszewików po wykryciu spisku antybolszewickiego, należących do petersburskiej organizacji bojowej. Dziennik podaje przy każdym nazwisku motywy wyroku; przytaczamy niektóre z nich:

Prof. Lazarewskij, lat 53, zwolennik ustroju demokratycznego, prof. uniwersytetu petersburskiego, pracował nad szeregiem projektów, jakie miały być wprowadzone w Rosji z chwilą upadku bolszewizmu, jak np. reforma samorządu, los różnorodnych pieniędzy rosyjskich, odrodzenie kredytu w Rosji i in. Werbował do organizacji uczonych, otrzymywał za pośrednictwem Taganowa pieniądze dla celów organizacji.

Ks. Uchtomskij, lat 35, rzeźbiarz, członek mu-

zeum rosyjskiego, dostarczał organizacji wiadomości o stanie muzeum dla umieszczenia ich w białej prasie zagranicznej.

Prof. Tichtinskij, lat 53, członek partii s.-d., dyr. laboratorium głównego komitetu naftowego. Dostarczał organizacji wiadomości o stanie sprawy naftowej w Petersburgu. Wysyłał za granicę sprawozdania o stanie przemysłu naftowego.

Gumilew, lat 32, poeta, bezpartyjny; b. oficer. Układał proklamacje. Przyrzekał w chwili powstania przyłączyć do organizacji grupę inteligencji. Otrzymywał od organizacji pieniądze na potrzeby techniczne.

LIKWIDACYA POMOCY DLA ROSJI.

PARYŻ, 15. września. (Russpress). Ponieważ rząd sowiecki odmówił wpuszczenia do Rosji sowieckiej komisji międzynarodowej, która miała zbadać na miejscu rozmiar klęski głodowej — zerwane będą pertraktacje między komisją międzynarodową poinocy głodnym i rządem sowieckim. Komisja będzie prawdopodobnie rozwiązana. W takim razie państwa sprzymierzone ograniczą swą pomoc do poparcia Czerwonego Krzyża w walce z głodem i epidemiami. Biuro Reutersa potwierdza powyższą wiadomość.

USTALENIE GRANICY POLSKO - CZESKIEJ.

PRAGA, 17. 9. (Pat.) Cz. B. pr. ogłasza oficjalnie komunikat, że praca komisji delimitacyjnej na Śląsku Cieszyńskim i Orawie została ostatecznie zakończona i definitywna granica na Śląsku Cieszyńskim i Orawie ustalona. Komisja rozgraniczająca odbyła ogółem 17 posiedzeń. Patrole wojskowe obu państw zostały zaciągnięte na linii granicznej oznaczonej słupami.

KARY ZA NIEDOSTARCZENIE KONTYNGENTU ZBOŻOWEGO W CZECHOSŁOWACY.

PRAGA, 16. września. „Ceske Slovo” donosi, że chłopci w Czechach dostarczyli tylko 5000 wagonów zboża zamiast wyznaczonych 16000. Wobec tego minister aprowizacji ogłosił, że od 15. 9. będą bezwzględnie nakładane grzywny na opornych, w wysokości 1000 koron czeskich od każdego niedostarczonego centnara zboża.

ZAMACH NA REPUBLIKĘ W NIEMCZECH.

BERLIN, 17. 9. Kanclerz Rzeszy dr. Wirth oświadczył, że posiada dowody niezbité na istnienie spisku przeciwko istnieniu Rzeczypospolitej Planują go skrajne żywioły prawicowe. Przygotowania są już daleko posunięte.

Wobec słów dr. Wirtha stronnictwo narodowo-niemieckie zaprzecza jaknajenergiczniej, jakoby brało udział w owych przygotowaniach zamachowych.

Równocześnie w autorytarnych kołach politycznych przeważa zapatrywanie, że dymisja całego gabinetu bawarskiego oznacza zaostrenie zatargu z rządem Rzeszy.

Niepokojącym objawem dla spokoju publicznego i dzisiejszego porządku państwowego w Rzeszy jest fakt, że Bawarskie Stronnictwo Ludowe zwróciło się teraz na prawo.

Bawarskie stronnictwa socjalistyczne ogłosiły jaknajostrzejsze pogotowie do rozpoczęcia strajku generalnego.

OBRÓT BANKNOTÓW PAPIEROWYCH W NIEMCZECH.

W ostatnim tygodniu sierpnia bank państwa wypuścił w obieg banknotów kredytowych za 2.882,1 milj. mr. czyli że ogółem jest obecnie w obiegu pieniędzy papierowych za 80.072,7 milj. mr.

Wycofano natomiast papiery kasy pożyczkowej za 20,2 milj. mr., pozostało jeszcze w obiegu 7.836,9 milj. mr.

Życie za wolność.

Kazimierz Pańkiewicz, plutonowy warsztatów kuchen polowych, przebywał w areszcie śledczym przy ul. Zamarszynowskiej za dezercję i sprzeniewierzenia. Wczoraj przed południem posterunkowy odprowadzał go do sędziego kap. T. Borkowskiego.

Gdy odszukanie biura sędziego sprawiało trudność posterunkowemu, Pańkiewicz podjął się sam wskazać drogę. Zaprowadziwszy konwojenta nad Półte, zaczął uciekać w kierunku ulicy Pod Dębem.

Gdy Pańkiewicz na wezwanie nie zatrzymał

się, posterunkowy strzelił i

zranił go w udo

Wówczas Pańkiewicz zatrzymał się i usiłował konwojentowi odebrać karabin. Posterunkowy strzelił po raz drugi i trafił Pańkiewicza

w brzuch

a kula wyszła rannemu lewym bokiem.

Zawezwane pogotowie ratunkowe udzieliło mu pomocy i w stanie groźnym odwiezło go do szpitala wojskowego.

3 sal rozpraw.

BANDYCI PRZED SĄDEM DORAŻNYM.

Przedwczoraj o godzinie 10 wieczór rozprawę przeciw rabusiom Owczarkowi i Wolskiemu zakończono. Zgłosiło się trzech nowych poszkodowanych, których bandyci obrabowali, o czym jednak sąd nie wiedział i nie objął tych rabunków aktem oskarżenia.

Podczas rozprawy zaszedł charakterystyczny incydent, który dobrze charakteryzuje psychę rabusiów.

Bandyci jednemu ze świadków zrabowali 10 000 mk. i zegarek, wartości 6 000 mk. Poszkodowany na rozprawie prosił o zwrot tego zegarka, który odebrano rabusiom i złożono jako rzecz sądowe. W myśl ustawy przewodniczący zapytał oskarżonych czy godzą się na wydanie. Jeden z rabusiów sprzeciwił się temu, twierdząc, że zapłacił 3 000 mk. za naprawę tego zegarka, a zapominając, że wydał tę kwotę z pieniędzy zrabowanych.

Po przemówieniach prokuratora i obrońców przewodniczący ogłosił, że wyrok będzie odczytany na drugi dzień o 1 w południe, po zatwierdzeniu przez dowódcę D. O. Genu.

Ogłoszenie wyroku

W oznaczonym terminie ogłoszono wyrok skazujący obu na karę śmierci przez rozstrzelanie, z zamianą na karę

po 20 lat

ciężkiego i obostrzonego więzienia. Trybunał nie przedstawił skazanych do utaskawienia i dopiero w ostatniej chwili po zatwierdzeniu kary śmierci obrońcy uzyskali zmianę wyroku. Prośbę swą motywowali tem, że obaj nie byli jeszcze karani, a przy popełnionych rabunkach, nikt nie stracił życia, ani nie odniósł ciężkiego zranienia.

W czasie ogłaszania wyroku, skazanych zakładowo w kajdany. Zabieg ten okazał się poirzelnym, albowiem w drodze do celi Owczarek rzucił się na Wolskiego i zaczął bić go skutkami rękami krzycząc, że z jego powodu popadł w tak straszne nieszczęście.

BEZKI ŁOJU.

W sprawie sprzeniewierzenia 3 beczek łoju, wyrokiem trybunału uwolniono radcę magistratu Platowskiego od winy i kary, natomiast Romana Stworzyńskiego, urzędnika manipulacyjnego, uznano winnym sprzeniewierzenia i zasądzono go na 4 miesiące więzienia, z zastosowaniem amnestyi.

Obrońca zasądzonego zgłosił zażalenie nieważności.

Austryacki szantażysta.

Ciekawy okaz takiego oryginała znajdujemy jeszcze tu i ówdzie po urzędach państwowych, który pomimo tak długiego czasu, od kiedy pozostaje w polskiej służbie, nie może pozbyć się brzydkich nawyczek brania albo naciągania stron przybywających w interesie i przy każdej sposobności chciałby wyciągnąć dla siebie korzyści, chociażby to nie licowało z godnością własną.

Otóż takim cennym zabytkiem przeszłości, który w spuściznie po c. k. Austrii otrzymaliśmy jest rewident P. K. P. Podulski, naczelnik magazynu

ciowego we Lwowie, wprawdzie przedtem inaczej zwany ale obecnie przyjął bardziej polskie brzmienie nazwiska, bo to jest wygodniej i nie podejrzane.

Ten pan chce wyzyskać swoją władzę jako naczelnik oddziału ciowego P. K. P. we Lwowie, godzić chce przy każdej sposobności w żywotne interesy Związku Okręgowego Współdzielczych Stowarzyszeń Pracowników Kolejowych we Lwowie, wykorzystując każdą nadarzącą się sposobność okazania swej władzy w wypadku, kiedy Związek Okręgowy otrzymuje towary zagraniczne, które przechodzą przez urząd ciowy kolejowy.

Przy takiej sposobności nie omieszkuję szkanować na rozmaite sposoby a to dlatego, że pan ten żąda od nas wydania mu wielkich ilości towarów kontyngentowych jak mąka i cukier i t. p., a my nie możemy mu nic dać bo to byłoby faworyzowaniem i szkodą dla ogółu pracowników kolejowych. W zamian za to obiecujemy tolerancję i nawet pośrednictwo w uzyskaniu niskiego oszacowania należności za najem magazynów kolejowych które dzierżawimy. Ponieważ nie zgodziliśmy się stanowczo na tę propozycję ze względu na możliwie powstającą szkodę dla skarbu kolejowego i mąki ani też cukru pomimo natarczywości nie daliśmy grozić nam, że będzie się mścił.

I znalazł okazję! Nadeszły do nas dnia 13. bm. transporty z Gdańska, więc jako zagraniczne skierowano je do magazynów ciowych kolejowych. Dotychczas otrzymywaliśmy takie transporty wprost pod nasze magazyny, gdzie je w obecności urzędników ciowych otwierano. Jednakowoż samowładny Podulski polecił kłódki, na które wagony były pozamykane, porozbijając — nadużycie to oprze się w sądzie — i towar wyładować do magazynów ciowych pomimo naszej interwencji, przez co wskutek powolnej manipulacji naraża nas na płacenie postojowego. A kto je płaci? Pracownik kolejowy — bo Podulski tak chce! bo nie dostał cukru!

Radzimy temu panu, ażeby nie szukał dziur w całym i nie godził w interesy ogółu, powodując się tylko niechęcią osobistą do jednego z dyrektorów Związku Okręgowego, który mu żądanych przez niego towarów nie chciał wydać bo takie sprawy mogą mieć dla niego fatalne skutki i wciągnąć go w siatkę, w jakiej się już raz znajdował w sprawie, która oparta się nawet o prokuraturę na Batorego ale szczęśliwym zbiegiem okoliczności z niej się jak węgorz wyśliznął. Tym razem sieć może być gęściej nastawiona.

Cóż na to Dyrekcja kolejowa?

Pokrzywdzenie lwowskich firm fotograficznych.

Wydział Wykonawczy „Targów Wschodnich” zawarł pewną umowę, któraby źle świadczyła o jego intencjach, mających między innymi przyczynić się do tego, aby z okazji „Targów” rozwinęły się różne działy przemysłu, tak ciężko z powodów znanych zresztą w tej części kraju upośledzonych.

Świadczyłaby o tem odezwa Warszawskiej Agencji Fotograficznej następującej treści:

Warszawska Agencja Fotograficzna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Warszawa, ul. Zgoda 1. Telefon 303-85.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić, że na podstawie umowy, zawartej z Wydziałem Wykonawczym „Targów Wschodnich”, posiadamy wyłączne prawo dokonywania zdjęć fotograficznych na terenie „Targów Wschodnich”.

Prócz tego podejmujemy się we wskazanym miejscu tablic reklamowych ze zdjęciami fotograficznymi wszelkich zakładów przemysłowych. Nadmieniamy przytem, że w kierunku fotograficzno-przemysłowym jesteśmy jedyną wyspecjalizowaną instytucją w Polsce.

Za dokonanie jednego zdjęcia mężczy	mk. 2.500
będziemy	„ 3.000
„ 2.500	„ 200
„ 2.000	„ 300
Za sporządzenie jednej tablicy reklamowej formatu 110×130 cm, z drzewa malowanej, z odpowiednimi napisami i 7 fotografiami różnych rozmiarów i w ramach ze szkłem	„ 20.000

Takie jawne uprzywilejowanie jednej firmy warszawskiej z pokrzywdzeniem interesów tutejszych fotografów dopomina się gwałtownie zmiany. Należy uczynić tę zmianę chociażby dlatego, aby nie przyczynić się do wywołania ekscesów, na wypadek, gdyby jakaś firma zaangażowała do pracy lwowskiego fotografa.

CZESKI WERBUNEK.

PRAGA. 16. września. (Russpress). Rząd czecho-słowacki wyznaczył stypendya dla 20 studentów białorusinów, uniwersytetu w Pradze.

RUCH REWOLUCYJNY W HISPANII.

RZYM. 16. września. Walki pomiędzy Hiszpanami a powstańcami marokańskimi, toczące się w półn. Afryce już od dłuższego czasu ze zmiennem szczęściem, naogół jednak niekorzystne dla Hiszpanii, dodały siły prądom rewolucyjnym, które grożą obaleniem monarchii. W wojnie tej Hiszpania straciła już 18 000 ludzi. Partye rewolucyjne głoszą, że partya wojskowa opanowała króla i rząd. W razie upadku Melilli (głównego punktu oparcia Hiszpanów w Morokku), obalenie monarchii jest b. prawdopodobne.

WSTRZYMANIE WYSYŁANIA ŻYWNOSCI DO ROSJI SOWIECKIEJ.

BERLIN. 16. września. (Russpress). Z Rygi donoszą, że wysyłanie żywności dla głodnych w Rosji wstrzymane zostało skutkiem niedostarczenia odpowiedniej ilości wagonów towarowych przez władze sowieckie.

Moralność.

W tramwaju Ł. J. wystrojona panienska, płaci konduktorowi za bilet stumarkówką. Konduktor wydał resztę i oddał się. Panienska liczy. Siedzę obok niej i nieswiadomie, mimno woli liczę z nią razem 20, 40 i t. d.; jest marek 90. Panienska liczy drugi raz. Ja z nią razem. Jest jednak marek 90. Panienska jakoś niepewnie rzuca okiem dokoła, a potem... chowa całą sumę do eleganckiej, skórzanej torebki. Okradła konduktora na 10 marek! Niestety, trudno mi było wtrącać się w tę sprawę i paninę zawstydzic bo właśnie była stacya, trzeba było wysiadać.

Tego samego dnia wieczorem tramwajem „Ul” jada dwie panie. Jedna z nich wręcza konduktorowi za dwa bilety 60 mk.

— Czy z przesiadaniem?

— Nie, prosto.

— Pani dała za dużo.

— Proszę zostawić sobie.

Konduktor się waha, w końcu zakłopotany mówi: Ale tu o całych 20 mk. za dużo.

Pani wesoło się uśmiecha: Ależ proszę wszystko zostawić.

Konduktor kłania się i odchodzi. Bluza, którą ma okryty grzbiet połatana, zniszczona na twardy znać wyrzute troski, może głód...

Wystrojona panienska i konduktor w połatanej bluzie...

Restauracja i pokój do śniadań p. Nogi we Lwowie przy ul. Czarnieckiego 10 pod kierownictwem JANA DĄBROWSKIEGO i FRANCISZKA HELLA poleca P. T. Publiczności znakomitą kuchnię domową oraz bufet obficie zaopatrzony w zimne i gorące przekąski. — Trunki pierwszej jakości.

CENY UMIARKOWANE.

Strejk w salinach Kaluskich.

(Korespond. „Dziennika Ludowego“).

KALUSZ 12. września.

Gdy swego czasu robotnicy saliny kaluskiej protestowali przeciwko wydzierżawieniu tejże spółce Tesp — urzędnicy tej spółki zdzierali sobie gardła przekonywując ludzi, że wszystkim będzie dobrze, gdy salina przejdzie w ręce prywatne gdzie inicjatywa nie jest krepowana.

Dziś robotnik przekonał się dowodnie i namacalnie co znaczą słowa służalców kapitału. Pracuje on tu za marną zapłatą, bo płaca robotników waha się między 85 a 186 marek dziennie. Wprawdzie jest i jaka taka aprowizacja, jednak nie wystarcza to wszystko razem by wobec dzisiejszej drożyzny jakoś możliwie wyżyć.

To też ruch podwyżkowy istniał wśród robotników od jakich dwóch miesięcy — wyrazem czego było dwukrotne przedłożenie przez delegację robotniczą żądań, a to pierwszy raz 150 proc. drugi 200 proc. podwyżki od pobieranej płacy. Żądania te przedkładano kilkakrotnie bez najmniejszego rezultatu. Ostatnio przed 10-ma dniami delegaci zgłosili żądanie na ręce p. Miświcz, głównego filara dyrekcji Tespu. — Ten, wymijającą odpowiedzią, że da się kiedyś podwyżkę, rzecz naturalna nikogo nie zadowolili.

Ostatecznie więc 12. września o godz. 12 syreny dały znak, że robotnik rzucił pracę a

stanął do walki o poprawę dolil. Ze robotnicy tutejsi aż zaudito okazali cierpliwości, dowodem tego fakt, że od kwietnia nie było żadnej podwyżki płac — a przecież płace pobierane są krzyżując się śmiesznie!

Zal robotników zwraca się przede wszystkim do kierownika tutejszej fabryki inż. Hermana który zapomniał już o tem, jak niedawno sam będąc w biedzie, znajdował niejednokrotnie pomoc u tych właśnie robotników, których dziś traktuje z góry.

Robotnicy wiedzą, że pragnieniem jego jest złamanie organizacji i wyrzucenie z pracy niewygodnych mu ludzi. Ale ostrzegamy go przed podobnymi zamiarami.

Drugim szkodnikiem tutejszym jest totum-facti pacholek, niejaki Wilhelmi, który włączył w drogę robotnikom a jest złym duchem inż. Hermana. Wiemy, że i takiego się trzymają, czasem nawet dobrze płaci, ale w gruncie rzeczy gardzi nim każdy, jak się gardzi indywidualum o charakterze lizunskim.

Zaznaczamy, że strajk jest czysto ekonomiczny. Robotnicy zrzucają całą winę i odpowiedzialność za strajk na inż. Hermana, bo on zawsze lekcewał przedkładane mu przez delegatów robotniczych żądania.

—•••—

Nędza robotników browarnianych w Kaluszu.

ORGANY RZĄDOWE W WALCE Z ROBOTNIKAMI.

(Koresp. „Dziennika Ludowego“).

Dla zilustrowania okropnych warunków, w jakich żyją robotnicy browaru Mühlsteina w Kaluszu, wystarczy przytoczyć kilka następujących faktów:

Płace robotników zatrudnionych w tej firmie wynoszą około 200 mk (dwustu marek) dziennie. O pomocy aprowizacyjnej niema wogóle mowy. Robotnicy żyją w takiej nędzy, że posiadanie stołu lub ławek jest dla nich zbytkiem, na który nie mogą sobie pozwolić. Brak nawet sienników, pomimo, że na strychach browaru znajdują się tysiące worów z chmielem.

Z końcem maja br. robotnicy powyższej firmy, pragnąc wreszcie potóżyc kres tym horrendalnym stosunkom, przystąpili do Związku pracowników browarnianych Rzeczyposp. polskiej. Nie spodziewali się jednak, jakie plecy i jakich obrońców mają za sobą pp. Mühlstein i Spindel.

P. starosta Madurowicz otrzymawszy odpowiednie instrukcje od właścicieli browaru wydał ukaz zabraniający robotnikom należenia do związku, ponieważ są rzekomo robotnikami niestałymi (niektórzy pracują w firmie od lat 40) i zakazujący z góry strejku.

P. Madurowicz, który cierpi na manję przesławczą i w każdym robotniku widzi bolszewika stanął niedwuznacznie po stronie kapitalistów, czerpiących ze swego przedsiębiorstwa już nie milionowe, ale miliardowe wprost zyski.

Natomiast nie widzi p. M. tego, co go rzeczywistość obchodzić powinno. Patrzy przez palce na jeden wielki skandal sanitarny w tym właśnie browarze, na kąpiele w młynówce, dostarczającej wody do browaru, na fakt, że wyziewy z tego roju bakterii, tonącego w nigdy nie usuwanych nieczystościach zatrują powietrze w mieście

a nawet w sąsiedniej wsi. Nie interesuje się też p. starosta systematycznie uprawianem wywożeniem artykułów żywn. do Stryja lub Stanisławowa i wygładzaniem mieszkańców Kalusza.

Drugą podobną figurą jest komisarz kaluskiej policji państw. p. Haas, który z oddziałem uzbrojonych policyantów, wyruszył zaalarmowany przez Spindla, na poskromienie zbuntowanych „bolszewików“, którzy śmieli żądać podwyżki płacy i jakiejś pomocy aprowizacyjnej. W tej akcji przeciw robotnikom odznaczył się wybitnie szpicel browarniany p. „rządca“ Rosenmann.

W imię solidarności robotniczej zwracają się robotnicy browarniani z prośbą o pomoc do wszystkich towarzyszy, w pierwszym rzędzie do Związku górników kaluskich.

Czas już wielki, by nowoorganizowane władze administracyjne oczyściły tę stajnię Angasza i wzięły za kark butnych kacyków prowincjonalnych.

—•••—

Różne.

OGNIOTRWAŁY AEROPLAN. Z Londynu do noszą o doświadczeniach, dokonanych na lotnisku w Hendon z nowym aeroplanem, zbudowanym całkowicie z materiałów ogniotrwałych.

Na płatach aeroplanu umieszczono wielkie zwoje bawełny nasiąkniętej naftą, którą zapalił pilot podczas lotu.

Zwoje bawełny spłonęły całkowicie, ale ani aeroplan ani też lotnik, nie doznali jakichkolwiek uszkodzeń.

NOWY POSEŁ W HISZPANII. Naczelnik Państwa mianował Ksawerego Orłowskiego posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym Rzeczypospolitej Polskiej przy rządzie hiszpańskim z równoczesnym odwołaniem go ze stanowiska posła przy rządach Stanów Zjednoczonych Brazylii oraz Rzeczyposp. Paragwaju, Urugwaju i Chile.

Komunikaty.

× WIEC. W niedzielę, dnia 18 września b. r. o godzinie 10 rano odbędzie się w sali Sokoła Macierzy przy ulicy Zimorowicza, staniem Komitetu Wykonawczego Związków pracowników państwowych wielki Wiec wszystkich pracowników państwowych w sprawie

DROŻYZNA A PRACOWNICY PAŃSTWOWI.

Ze względu na ważność sprawy zaprasza się wszystkich pracowników do wzięcia gremialnego udziału. Referować będą: kol. Gryłowski z ramienia kolejarzy, Kornicki imieniem pocztowców, a imieniem reszty pracowników państwowych dr. Klimecki, wszyscy trzej z Krakowa. — Lwów, dnia 16 września 1921. — Komitet Wykonawczy 2

× KOŁO ZABAWOWO - OŚWIATOWE Zawodowego Związku pracowników kolejowych urzędują w niedzielę, dnia 18 bm. Wieczornicę w sali własnej przy ul. Gródeckiej l. 69. Początek o godz. 7 wieczór.

× KOMISJA MIESZKANIOWA ŻYCIA, Związku akademickiej socjalistycznej młodzieży polskiej we Lwowie, zawiadamia kolegów, że postarała się dotąd o pewną ilość wolnych pomieszczeń. Członkowie T-wa i sympatycy, potrzebujący pomieszczeń, zechcą się zgłosić bezwzględnie (osobiście lub pisemnie) u kol. Skaliaka, Lwów, Sykstuska 21, II. p.

—•••—

× ODBIÓR PRZEKAZÓW NAFTOWYCH, SPIRYTUSOWYCH I BENZYNOWYCH. Magistrat za wiedziami właścicieli sklepów rejonowej sprzedaży nafty i spirytusu, że odbiór kuponów kontrolnych i przekazów naftowych, spirytusowych oraz benzynowych odbędzie się w IX. Departamencie Magistratu (ratusz II. p., drzwi Nr. 91) w godzinach od 9—1 przed południem w następującym porządku:

dzieln. I. i II. dnia 20/IX.;

dzieln. III. i IV. dnia 21/IX.;

dzieln. V. i VI. dnia 22/IX.

Przy sposobności zwrotu kart należy zgłosić pisemnie zapas danego artykułu.

Przekroczenia karane będą utratą rejonu.

—•••—

NADEŚLANE.

Za rubrykę tę redakcja nie odpowiada

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. W. LAUTERSTEIN

b. cew. kliniki dermatol. w Berlinie, b. sekund. szpit. powsz. powrócił i ord. Lwów, Sykstuska 37, (róg Stowackiego).

Już wyszła z druku praca

G. D. H. COLE i H. MELLOR

POD TYTUŁEM

Socjalizm cechowy

PRZEKŁAD Z ANGIELSKIEGO.

Książka ta powinna znaleźć się w ręku — każdego świadomego robotnika —

CENA 50 Mk.

ODSPRZEDAWCOM 20% OPUSTU.

DO NABYCIA W LUD. SPÓŁDZ TOW. WYD. LWOW, SYKSTUSKA 21/II

MAKSYMILIAN MOHR

powrócił

PODLEWSKIEGO 9.

Minister aprowizacji o cenach wytycznych.

„Kuryer Polski” zamieszcza następujące informacje, otrzymane od min. Grzędzińskiego:

Najpilniejszym zadaniem mojem jest likwidacja ministerstwa aprowizacji. Wobec tego rozpoczęcie nowej akcji i niepostawienie jej należyte, uważam za zasadniczo błędne. Raczej niech robi to instancja, do której przejdą uprawnienia i agendy Ministerstwa aprowizacji. Jest nią Min. Spr. Wewnętrz., posiadające cały niezbędny aparat do tego rodzaju czynności. Do niego też należało wydanie instrukcji o cenach wytycznych.

Wiadomo, że lichwa żywnościowa jest karana, ale gdzie się lichwa zaczyna, tego pani sądy, ani policja nie wie. Miała to określić w swoim czasie komisja do badania cen ona jednak wcale nie powstała. Zachodzi więc potrzeba ustalenia wreszcie, co to jest lichwa żywnościowa. To określają t. zw. ceny

wytyczne.

Zaczęliśmy od oczyszczenia handlu cukrem, który dziś stanowi główny artykuł spekulacji. Już trzy afery cukrowe ujawniono, a ich bohaterów osadzone pod klucz. Najcharakterystyczniejszą była sprawa cukru, przyznanego kooperatywie dozorców domowych po cenie 175 mk. za kilo. Poszedł on na pasek, aż został ofiarowany kooperatywie tramwajarzy „Prąd” po 563 marek z potrąceniem 3 procent brutto naturze dla pośrednika. Zamiaszt się dać wyżyłkować „Prąd” komunikował o tym pasku władzom; w ten sposób spekulantów zdolano ująć i ubezwładnić a cukier odebrano paskującej kooperatywie; będzie on prawdopodobnie przyznany tej kooperatywie, która go istotnie potrzebuje na spożycie. Gdyby tak postępowało całe społeczeństwo, jak tramwajarze, możnaby pasek radykalnie wyplenić.

Pieniądz w skrzyni zysku nie przyczyni.

Z czem jak z czem, ale z groszem zaoszczędzonym rozstać się ciężko. Wprawdzie człowiekowi, o którym wiadomo, iż trochę pieniędzy posiada, różni nieproszeni o to przyjaciele doradzają, aby pieniądz w obrót puścił, czy to na procent pożyczając, czy też dając na jaki interes. Dać jednak łatwo, odebrać za to trudniej. Jaki zaś interes jest dobry, jaki zaś zły, tego nikt z góry nie przewidzi, a już najmniej chyba ten, co do interesu namawia. Nie po to człowiek pracował, niejednej rzeczy sobie odmawiał, aby w jednej chwili stracić owoc pracy kilku lat, a choćby kilku miesięcy. Z drugiej jednak strony pieniądz schowany jak najlepiej, pieniądza nowego nieurodzi. Więc i wypuścić grosz z ręki — rzecz niepewna, ale i trzymać w skrzyni pod kluczem też strata, bo ceny na wszystko rosną, czyli że pieniądz co raz mniej wart. I jak to pogodzić jedno z drugim? A jednak można. Trzeba jedynie zaoszczędzone marki wymienić na Bilety Skarbowe t. j. na taki pieniądz, który dochód daje, a więc wartości nie traci, na którego odwrotnej stronie widzieć można można o ile jego wartość urosła, ile przysporzył zysku posiadaczowi, pomimo, iż leży spokojnie w domu. Wymiany dokonać można w Urzędzie Podatkowym, w Kasie Skarbowej, w Centralnej Kasie Państwowej, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej. Bilet Skarbowy daje procent 5 marek od stu, a od tego procentu rząd żadnego podatku nie pobiera. Biletem Skarbowym zapłacić można kaucyje przy licytacji, można zabezpieczyć każdą wpłatę w urzędzie i to według tej wartości, jaką Bilet Skarbowy w tej chwili posiada, a nie według tej wartości, jaką się za niego zapłaciło. W tym przypadku gdy posiadacz Biletu Skarbowego potrzebuje gotowizny, to wypłaci mu każdy z powyższych urzędów z dodaniem procentów, czyli zysku, aż do dnia wymiany. Bilety Skarbowe są wypuszczane na sumy po 5.000, 10.000, 100.000 marek. Każdy więc, kto wymieni swoje oszczędności na Bilety Skarbowe osiągnie podwójną korzyść, nie rozstając się bowiem z groszem uciulonym, przysporzy sobie dochodu, dochód zaś ten z dniem każdym wzrastać będzie.

Aforyzmy.

Będziesz codziennie bogatszy bez pracy z twojej strony, Gdy na Bilet Skarbowy zmienisz grosz złożony.

Z biblioteki socjalistycznej.

SOCYALIZM CECHOWY G. Cole i W. Mellor. Przekład z ang. Nakładem Lud. Spół. Tow. Wyd. 1921. Stron 32.

Książeczkę autorowie pisali dla angielskich robotników, dla amerykańskich również. Wi o-

bu tych krajach zdobycze związków zawodowych przyniemy klasowe stanowisko i walkę polityczną robotników. Dlatego jest to przypomnienie o ideałach robotnika — i na czasie.

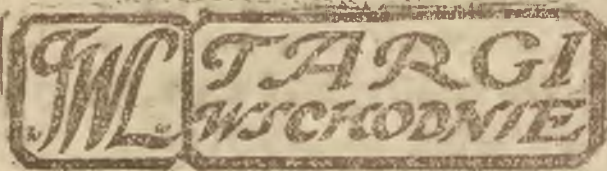
Podkreśla się również, że sama wolność polityczna w demokracjach mieszczańskich jest złudzeniem. Człowiek żyjący sześć lub siedem dni w tygodniu w zawziętości gospodarczej, nie jest jeszcze wolnym przez to, iż raz na pięć lat odda swą kartkę głosowania. Konieczna więc demokracja przemysłowa; zarząd przedsiębiorstwa przez robotników. Ale i dalej, wgląd spożywey w interesy przedsiębiorstwa, ażeby ono stało się urządzeniem społecznym, a nie osobistym kapitalisty, zyski zeń ciągnącego. Ztąd więc rady przemysłowe złożone z robotników, przedstawicieli publiczności i rządu jako czynnika kontrolującego.

Autorowie trafnie odnajdują różnice pomiędzy socjalizmem kolektywnym, państwowym i socjalizmem cechowym (? guild). Przestrzegają przed socjalizmem państwowym, jako niewolą biurokratyczną. Zalecają wytwarzanie przez zrzeszenia robotników w całych, odrębnych gałęziach przemysłu. Jestto droga do prawdziwego ludowiadztwa.

Cała książeczka jest odezwą w imię ideałów robotniczych dla podtrzymania ich w całym społeczeństwie.

Jestto ósma broszurka w Bibliotece socjalistycznej. Zasługuje, aby robotnicy zaznajomili się z jej treścią. Przekład jest wytworny. Tłumaczenie przedmiotu jasne nadzwyczaj.

J. K.



FRANCYA A TARGI WSCHODNIE.

Sekcja prasowa „Targów Wschodnich” komunikuje: Francja popiera także i na polu gospodarczym wszelkie zamierzenia, mające na celu podniesienia naszego stanu ekonomicznego.

I tak p. Herriot, mer Lion, prezydent targów lionskich, wielki przyjaciel Polski przesyła Targom Wschodnim w odrębnym piśmie życzenia powodzenia i przyrzeczenia współpracy zaprzyjaźnionych narodów Polski i Francji. Do listu dołącza swą fotografię z odpowiednią dedykacją.

Pan Berthelet naczelny redaktor „Salut Public” najpoważniejszego pisma lionskiego zjeżdża na Targi Wschodnie do Lwowa i wygłosi tu odczyt p. t. „Rozwój ekonomiczny Francji” — przykład Lionu, po powrocie zaś do swej Ojczyzny, będzie miał w Lionie odczyt na temat: „Rozwój ekonomiczny Polski — przykład Lwowa”.

Konsul francuski w Warszawie stwierdza w liście wystanym do Zarządu „Targów Wschodnich” że instytucja ta powołana jest do na-

wiązania silnych węzłów ekonomicznych między Polską i Francją i życzy „Targom Wschodnim” pełnego sukcesu.

3 ruchu robotniczego.

§ SEKRETARYAT OKR. KOMISYI ZWIĄZ. KÓW ZAW. wystosował do lwowskich Związków Zaw. odezwę. Zaprasza wszystkie Zarządy Związków na posiedzenie 19 września 1921 do lokalu Rynek 8, I. piętro o g. 7 wieczór. Omówione być mają cztery punkty porządku dziennego, w odezwie wymienione.

§ KONFERENCYA OKRĘGOWA WSCHODNIO MAŁOPOLSKICH ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH WE LWOWIE odroczonej została z przyczyn technicznych na dzień 9 października b. r. Konferencya rozpocznie się dnia 9 października o godz. 9 rano w lokalu Związku pracowników gminnych, ul. Ormiańska 2, II. p.

Porządek dzienny konferencji:

- 1) Sprawozdanie Sekretaryatu, referent tow. Stoniowski;
- 2) Sprawa organizacji i finansów referent tow. Kozakiewicz i dr. Hersztal;
- 3) Wybór Rady zawodowej;
- 4) Wnioski i interpelacje.

W myśl regulaminu mają prawo udziału w konferencji związki zawodowe scentralizowane w Centralnej Komisji Związków zawod., względnie wpięcające do niej wkładki, w ten sposób, że każdy związek ma prawo wysłania na konferencyę okręgową 1 delegata, ponadto zaś na każdych 100 członków związku 1 delegata.

Delegaci mają być wybrani na ogólnem zebraniu związku, zaopatrzeni w mandat ze stempelką związku i podpisem przewodniczącego i sekretarza.

Jedynie te związki które opłacały regularnie wkładki, względnie które najdalej do dnia 3 października b. r. zaległe wkładki wyrównają na rece Sekretaryatu Komisji Związków zawod. we Lwowie, Rynek 8, II. p., będą miały prawo uczestniczenia w konferencji.

Związki prowincjonalne wzywa się, by jak najrychlej przeprowadziły wybory delegatów oraz ilość i nazwiska delegatów podały możliwie jak najwcześniej do wiadomości Sekretaryatu Związków zawod. we Lwowie, Rynek 8.

Komisja gospodarcza Konferencji zajmie się przygotowaniem noclegów i tańszych obiadów dla delegatów.

Sekretaryat Okręg. Związków Zaw.

§ BACZNOŚĆ ROBOTNICZY SZEWSCY! Omiłujcie firmę Józefa Goldy, pl. Bernardyński 3, gdyż została ona zbojkotowana przez własnych robotników.

§ AKCYA CENNIKOWA FOTOGRAFÓW we Lwowie przyniosła im ostatnio podwyżkę płac o 50 proc.

§ BACZNOŚĆ KAFLARZE! Pertraktacje między majstrami a robotnikami kaflarskimi nie doszły do skutku. Strejk trwa dalej. Upraszamy kolegów kaflarskich z prowincji, ażeby omiłowali Lwów!

§ ROBOTNICZY KRAWIECCY z powodu wielkiej drożyzny przedłożyli pracodawcom żądanie o podwyżkę dla pracujących w warsztatach o 50 proc. a dla chałupników o 100 proc. Akcyja w toku. Wzywa się robotników z prowincji, aby omiłowali Lwów aż do odwołania.

§ BACZNOŚĆ ROBOTNICZY SZEWSCY II. i III. kategorii! Wzywa się na zgromadzenie na niedzielę 18 bm. o godz. 10 rano Rynek 8.

× BACZNOŚĆ KELNERZY! Centr. Związek pracown. keln. we Lwowie zwraca uwagę, ażeby towarzysze Lwów omiłowali z powodu wielkiego bezrobocia. — Zarząd.

× BACZNOŚĆ KELNERZY członkowie Związku zawodowego! Z powodu zbliżających się wyborów Zarządu Związku przypominamy, że przerwa w placeniu wkładek pociąga za sobą utratę prawa głosowania.

Inserujcie w „Dzienniku Ludowym”.

OGŁOSZENIA.

FOTOGRAFOWIE! Jedyne Biuro pośrednictwa pracy dla Małopolski przy Związku pracowników fotograficznych. Adres: Pekeles Lwów, Zamknięta 11/III.

MUNDANTKE, biegła maszynistkę przyjmie natychmiast kancelarya adwokata Dra Hersztala Kołtą-taja 3, II. p. 26-1

ZNALEZIONO bucik dziecienny Nr. 21 do odebrania w Administracji Dziennika Ludowego za okazaniem drugiego bucika.

ZAMIENIĘ pokój z kuchnią w śródmieściu w Przemysłu na pokój ewent. dwa z kuchnią we Lwowie. Zgłoszenia: Wilczyński, drukarnia A. Goldmana, Lwów ul. Sykstuska 19.

STAMPILIE kauczukowe i metalowe wykonuje najtaniej rytownik **I. Goldgeier** Lwów, Sykstuska 17.

TABLICE lane i malowane wykonuje najtaniej rytownik **I. Goldgeier** Lwów, Sykstuska 17.

PIERWSZA lwowska parowa farbiarnia i pralnia chemiczna Jana Gawrońskiego. Lwów, ul. Króla Leszczyńskiego 9. — przystanek tramwajów K-D i Ł-D. koło kościoła św. Elżbiety — przyjmuje, wszelką garderobę do farbowania i chemicznego czyszczenia.

CHEŁOPIEC 15-letni poszukuje terminu u krawca. Wiadomość Grodecka 23 u dozorcy. 21-1

Chłopca lub kobietę

do roznoszenia gazet
za bardzo dobrem wynagrodzeniem
przyjmie
Administracja Dziennika Ludow.
(Zajęcie 2-3 godzin rano).

KAPELUSZE dla Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta Lwów, Balonowa 3.

BACZNOŚĆ! Fabryka kapeluszy J. Gottlieha Lwów plac Strzelecki 15, przyjmuje kapelusze damskie i męskie do przefasonowania według najnowszych fasonów. Dla przyjezdnych wykonuje w 24 godzinach jak najstaranniej. Sprzedaje także damskie kapelusze.

POMPY Whorthingtona i centryfugalne na składzie „Pilot” Batorego 4. Lwów, 2335-

CHOROBY weneryczne, skórne, zastarzałe — leczy specjalista dr. **FRISCH**, ulica Wałowa 11. Wstrzykiwanie preparatu Neo Salvarsanu tylko przedpołudniem, 72-26

Lekarz chorób wenerycznych i skórnych **Dr. A. NADEL**
ordynuje od 12-1 i od 3-5 pop.
LWÓW, PL. HALICKI 7.

POT i niemiła WOŃ

nóg, rąk i pach znakomicie usuwa i zapobiega im powszechnie znany
„SUDORYN”

w pudełkach z sitkiem, wyrobu farmac. labor. „Ap. Kowalski” w Warszawie, Miodowa 1, Sprzedaż w aptekach, składach aptecznych i perfumeryach. Sposób użycia dołączony do każdego pudełka.

Złote obrączki

- ślubne -
14-karat.
szt. Mk. 500.—

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za złoto

JUBILER

H. MANDL
ul. Kopernika 14
naprzeciw Kina Kopernik.

Zdolnych akwizytorów
poszukuje Administracja
„Dziennika Ludowego”

Wstawcie
w Dzienniku
Ludowym.

Karbidowe lampy rowerowe, ręczne straganiarskie i stołowe palniki oraz karbid na waga hurtownie i detailicznie
poleca
Jakób Rosenman
Lwów, Akademicka 26.

!Potu nóg!

rań, pachwin, oraz nieprzyjemnej woni, unikacie się
pewnie przez użycie znanego specjalnego

pudru „CSAVE”
WYŁĄCZNY SKŁAD
Dom handlowy **S. FEDERA**,
LWÓW, UL. SYKSTUSKA 7.

UWAGA. We własnym interesie proszę uważać na firmę i Nr. domu 7. Pilił ładny i nie ma w.

Krawiec

H. GOLDEN Lelewela 5 B.
przyjmuje wszelkie roboty w zakresie krawiectwa wchodzące.
Wykonuje szybko i po przystępnych cenach.

Dachówki

asbestowo-cementowej palonej, gontów, gipsu, wapna cementu, trzciny sufitowej, jakoteż wszelkich w zakresie budownictwa a wchodzących materiałów dostarczają natychmiast

HORSZOWSKI i S^{ka}
LWÓW, ULICA BOURLIKOWA L. 3.

Wypożyczalnia książek

„VITA”

Lwów, Pasaż Hausmana 8, I. p.

Zwyc 20,000 tomów najcenniejszych autorów. Dział nowości znacznie rozszerzony i udoskonalony. Warunki abonamentu przystępne. Kupujemy książki oraz całe księgozbiory. Sprzedajemy książki wyłącznie. Organizujemy wypożyczalnię na prowincyi.

Fabryka BACZEWSKIEGO

zakupi każdą ilość

DERENIU i JARZĘBINY.

Oferty nadsyłać pod adresem:

J. A. BACZEWSKI
ZNIESIENIE K. LWOWA.

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE

Inż. JAN A. SCHUMANN

LWÓW, UL. PRAŃSKA 23.

(Rok założenia 1808)

poleca ze składu

Pomocy, Narzędzia i Maszyny dla Rękodzieła i Przemysłu, Naczynia

kuchenne, Okucia Budowlane, Żelazo, Blachę, Stal.

WINA

WĘGIERSKIE i AUSTRYACKIE
PO NAJNIŻSZYCH CENACH POLECA
HANDEL HERBATY i KAWY
EDMUNDA RIEDLA
WE LWOWIE, RITOWSKIEGO 3.

Na jesień i zimę!

Raglany, kurtki i ubrania

w wielkim wyborze
poleca po przystępnych cenach

Lwowski Konfekcyjny Związek
PRZY UL. BLACHERSKIEJ L. 8.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. MICHAŁ SALPETER

50-3 Sykstuska 17, ord. od 8-9 i od 12-6.

PIECZECIE

MONOGRAMY

TABLICE

Wykonuje najtaniej bo pracownia na I. piętrze.

Rytownik **D. Weiss** Lwów, Sykstuska 13.

Zamówienia z prowincyi uskuteczają odwrotnie.